

באר ה"אור החיים הקדוש"

פרשת האזינו פ"ו

סדר לימוד ב"אור החיים" הקדוש כתקנת מורינו הגאון רבי אלימלך בודרמן שליט"א

**ימצאהו בארץ מדבר ובהו ילל ישמן יסבבנהו
יבוננהו יצרנהו כאישון עינו: {ל"ב י"}**

ימלאו בארץ מדבר ובתו וגו'. נראה כי יכוין הכתוב על דרך אומרים ז"ל (נכוח ט:): לא יצאו ישראל ממצרים עד שעשאוה כמצולה שאין בה דגים כו', ואמרו עוד (לקוטי פוסק וילא) שאם היו ישראל מתעכבין במצרים היו נטמעים שם לעד לעולם כי היו נכנסים בנ' שערי טומאה, לזה אמר ימצאהו בארץ שהיא מדבר פירוש חרבה ואין בה ממש, ולזה לא אמר ימצאהו במדבר אלא בארץ מדבר והבן:

ואמר עוד שמלבד שהארץ מדבר מבלי ניצוץ קדושה אלא שהוא תהו יליל ישימון פירוש מלאה טינופת וטומאה, ותמצא שאמרו בזוהר (מ"א ט"ו.) כי תהו הוא בחינת קליפה אחת וכמו כן יליל ישימון שהם בחינת הרע, שהמקום מושלל מהטוב ומוכלל מהרע, ולזה ה' סבבו פירוש לשון שמירה, ואמר לשון עתיד לומר שאותה שמירה שעשה לו לא נעדרה ועודנה תהיה תמיד, והכוונה בזה שהוציאם ממקום הרע שהוא שלא נטמעו שם עוד שבאותו מקום עצמו כשהיה מביא ה' המכות על מצרים היה שומר אותם, על דרך אומרו (שמות ט"ו) וממקנה ישראל וגו', בארץ גושן וגו' (שם ט"ז) ולכל בני ישראל היה אור וגו' (שם י"ז) ולא יתן המשחית וגו' (שם י"ז כ"ג) והוא אומרו יסובבנהו:

ואמרו יבוננהו פירוש על ידי שנתן להם תורה שהיא מקור הבינה שבזה יצרנהו כאישון עינו על דרך אומרו (משלי י"א) תבונה תנצרכה, ואמרו כאישון עינו כמאמר הנביא (מל"י ז' יב) (כל) [כי] הנוגע בכם כנוגע בבבת עינו, והכוונה בזה כדרך שאין העין סובלת נגיעת אצבע האדם בה, והטעם לצד כי גוף האצבע עכור והעין זכה ואין הרוחני סובל הגשמי, והוא סוד מאמר הרשב"י (חוסר מ"ב י"א): שאמר ווי לה לנשמתא דסבלא אשא נוכראה, פירוש האש שבו נכנסת להענישה היא אש נכריה בערך אש הנשמה,

ולזה תמצא שם שנפש הצדיק תטבול באש הנקרא נהר דינור פירוש בעוד שלא נתרחק האש ולא נגשם שבזה לא יצטערו והבן סודן של דברים:

והוא אומרו כאן כאישון עינו כי הם רוחניים וכל חוץ מהם גשמי ולזה ירעו וישחיתו בהם אפילו נגיעת העכור כמו שיריע נגיעת יד באישון עין, וזה היה אחר שהנחילם התורה, ולזה קדם לומר יבוננהו ואחר כך אמר יצרנהו כאישון עינו, והוא טעם מצות לא תעשה והבן:

עוד ירצה אומרו יבוננהו יצרנהו על דרך אומרים ז"ל במסכת (שבת) (נכוח ט"ז): ג' צריכין שמירה וא' מהם הוא תלמיד חכם, והטעם לפי שהמזיקין מתקנאים ממעלת בן תורה ומתגרים בו, לזה אמר יבוננהו פירוש יתן לו התורה שנקראת תבונה (משלי ז' יא) לזה חל עליו לשומרו כאומרו יצרנהו וגו':

**כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף יפרש כנפיו יקחהו
ישאנהו על אברתו: {ל"ב י"א}**

כנשר יעיר קנו. רז"ל (ספרי) דרשו מה שדרשו בו, (פי' נש"י ז"ל) וחוש מדבריהם יתבאר על דרך אומרים ז"ל (ויק"ר פ"ז) כי כשישראל עוברים רצונו אין בעל הדין נוגע בנפשות תחילה אלא מתחיל להעירו בנגעי בתים אחר כך בנגעי בגדים וכו', והוא מאמר כנשר יעיר קנו כמו כן ה' מעורר בניו, גם מעוררם כפי היכולת שיוכלו עמוד בו כאומרים ז"ל (פ"ד י"ט ב) שאין ה' מנסה האדם אלא בשיעור שיוכל לסבול:

ואמרו יפרוש כנפיו וגו' על דרך אומרים (ספרי דברים ג' כ"ט) ימינו פשוטה לקבל שבים, שאם על ידי הערה שיעיר ה' לישראל יתעוררו לשוב בתשובה תיכף ימינו פשוטה, ואמר יפרוש לעתיד זה שיעורה טעם שיפרוש כנפיו מעיקרא הוא בשביל שיקחהו לאיש ישראל החוזר בתשובה, שזולת זה לא היה פורש כנפיו, ואמרו ישאנהו וגו' על דרך אומרים ז"ל (פיקונו)

באר ה"אור החיים הקדוש"

פרשת האזינו פ"ו

היותם אלוה אלא לעשות להם צורכיהם ומבוקשם, וכנגד מה שעושים לעבודת אלילים אמר אלהים לא ידעום פירוש הגם שאינם יודעים אותם מה טיבם של האלילים הם עובדים אותם, ואומרו חדשים מקרוב באו וגו', עיין מה שפירשתי בפסוק (לעיל י"ג ז') כי יסיתך אחיך וגו':

זוהר תיקון ע קלא. בפסוק (ספלט י' ז') ובעל כנפים יגיד דבר, כי יש כת אחת של מלאכים שנקראים בעלי כנפים ושירותם היא שכל דבור טוב וברכת ה' היוצאת מפי איש יהודי ישאווה כנפיהם, והוא אומרו ישאווה על אברתו פירוש ישא הבא ממנו מהטוב:

ה' בַּדַּד יִנְחֵנוּ וְאֵין עֲמוּ אַל נֹכַר: {ל"ב י"ב}

צור יִלְדֶּךָ תִּשִּׂי וְתִשְׁכַּח אֶל מַחְלָלֶךָ: {ל"ב י"ח}

נור ילדך תשי. יתבאר על דרך אומרים ז"ל (חוס"ק ח"ג כ"ז): בשעה שרצה הקדוש ברוך הוא לברא את האדם נמלך במלאכים ואמרו לפניו מה אנוש וגו' (פסלים ס"ט) ונתעצם ה' נגד דברי המלאכים ובראו והעניש המנגדים ע"כ, ולזה כשישראל עוברים רצונו מחלישים טעם לידתו של אדם, והוא אומרו ילדך תשי:

ותשכח אל מחוללך. תתפרש לשון עדי כדרך אומרו (פסע ז') ותעד נזמה וחלייתה, והכונה שעשאך מחול עדי על כל הנבראים אפילו על המלאכים כאומרו (פסלים ס"ז י"ב) הרכבת אנוש לראשינו, או על דרך אומרו (פסעי מ"ט ג') ישראל אשר בך אתפאר, שעשאך עדי לו יתברך ורז"ל אמרו (פסלי) דרשות וכפטיש וגו':

ה' 777 ינחנו. יתבאר על דרך אומרים ז"ל (פנחומא 15 ז') בפסוק (פסע ד' יז') חבור עצבים אפרים הנח לו, כשישראל יש ביניהם אחדות אפילו עובדי עבודה זרה הנח לו, פירוש על דרך (פסמ"ג י"א) והנחה למדינות עשה, והוא אומרו ה' בדד פירוש כשהעם בדד לשון בד ה' ינחנו, ואומרו ואין עמו אל נכר פירוש הגם שהם עובדי עבודה זרה אין ה' מחשיב לו עון זה, ומאמר אין עמו תתפרש על דרך שדרשו ז"ל (פוסק מא). בפסוק (נחמ"ז י"ז) דורש אין לה, מכלל שיש לה, כמו כן במה לפנינו אמר אין עמו מכלל שיש עמו אלא שאין ה' מיסרו על זה:

עוד ירצה על זה הדרך אימתי ה' בדד ינחנו כשנגמר חלק הרע מישראל, והוא אומרו ואין עמו אל נכר שהוא חלק הרע הדבוק באדם מחטא האדם והמשכיל ביני:

יִרְכְּבֵהוּ עַל בִּמְתִי אֶרֶץ וַיֹּאכַל תְּנוּבַת שָׂדֵי וַיִּנְקֵהוּ דָּבַשׁ מִסֵּלַע וְשֶׁמֶן מִחֶלְמִישׁ צוּר: {ל"ב י"ג}

ירכיבנו על במתי וגו'. אין זה נמשך עם האמור למעלה אלא התחלת ענין ונמשך למטה, וגזירת הדברים הוא וישמן ישרון וגו':

יִזְבְּחוּ לִשְׂדִים לֹא אֱלֹהִים לֹא יָדְעוּם חֲדָשִׁים מִקְרֹב בָּאוּ לֹא שְׁעָרוֹם אֲבֹתֵיכֶם: {ל"ב י"ז}

לא חלוס. פירוש גם הם אינם זוכים להם לצד

דער אייבשטער זאל העלפן
מ'זאל זוכה זיין אלע
צו א כתיבה וחתימה טובה,
א געזונט יאהר.
די הבטחה וואס איז דא אויף לימוד אור החיים חק',
מ'זאל ניצט ווערן פון אלע מחלות,
אזוי האט דאך דער הייליגער קארלינער געזאגט.
ממילא זאלן אלע גהאלפן ווערן מיט
א געזונט יאהר, א פריילאך יאהר, א לעבעדיג יאהר.
פועל'ט אלעס גוט'ס!

לעילוי נשמת
הרה"ח ראובן בן הרה"ח ישראל עוזר קליין זצ"ל
נלב"ע בחג השבועות תשע"א